

Henryk Glass „CHUDY WILK”

„Spośród twórców harcerstwa 12 wyróżniono stopniem harcmistrza Rzeczypospolitej: 4 instruktorki i 8 instruktorów. Tylko jeden z nich, Henryk Glass, znany jako Chudy Wilk, przez 65 lat brał czynny udział w pracy harcerskiej.” (Andrzej Glass – syn)

W osadzie Dąbrowa Górnicza, w patriotycznej polskiej rodzinie, 19 maja 1896 roku przychodzi na świat Henryk Glass. Jego rodzice, Zofia z Carneyów i Karol Glass, przenoszą się do Kijowa, gdzie w Gimnazjum Realnym im. św. Katarzyny kontynuuje naukę. Kierował tajną polską Korporacją Uczniowską, wstąpił do również tajnego „Sokoła”, z ramienia którego został delegatem do Komendy Skautowej.

W roku 1915 rozpoczyna studia w Kijowskim Instytucie Handlowym. W 1916 ukończył konspiracyjną szkołę podoficerską POW. Złożył Przyrzeczenie Harcerskie i w tym samym roku przeszedł kurs instruktorski Naczelnictwa, a pod koniec roku objął II Kijowską Drużynę Harcerzy, którą przekształcił w Drużynę Sztabową Naczelnika Harcerstwa. W grudniu zostaje przybocznym Naczelnika Stanisława Sedlaczka i sekretarzem Naczelnictwa. W roku następnym powołany w skład Naczelnictwa zostaje członkiem Sztabu Skautowego i w tym samym roku zostaje instruktorem. Na dodatek razem z Tadeuszem Sopońko wydaje podręcznik „Książeczka harcerza”. Zostaje Szefem Sztabu Skautowego. Pod koniec 1918 roku zostaje delegatem na zjazd harcerstwa w Lublinie, który podjął decyzję o założeniu Związku Harcerstwa Polskiego. Następnie kończy studia i oddaje się pracy konspiracyjnej tworząc we współpracy z POW i polskim wywiadem harcerską siatkę informatorów. Rok 1919 przynosi mu p.o. Naczelnika tajnego Harcerstwa Polskiego na Rusi i Rosji. Jako, że jego działania wywiadowcze dawały się we znaki bolszewikom, w czerwcu 1919 roku Czerezwyczajka wydaje na niego wyrok śmierci, co prowadzi go w następnym roku do II Oddziału. Zostaje oficerem wywiadu i jako dowódca harcerskiej grupy dywersyjnej prowadzi działania na tyłach Armii Czerwonej.

Po wojnie kończy w Warszawie specjalizację z ekonomii politycznej w Wyższej Szkole Handlowej. W 1921 zostaje Naczelnikiem Głównej Kwatery Męskiej ZHP. Następnie otrzymuje tytuł Harcerza Rzeczypospolitej, a 1927 roku otrzymuje najwyższy stopień harcerski – Harcmistrz Rzeczypospolitej. Ożenił się z Elą Grabską, córką Stanisława Grabskiego. Ścisłe współpracuje z Kościołem Katolickim m.in. z ks. Kardynałem Augustem Hlondem i ks. Stefanem Wyszyńskim.

Po wybuchu II wojny światowej wstępuje do ZWZ i II Oddziału. Następnie AK i NSZ. Walczy w powstaniu warszawskim. W 1945 roku opuszcza Polskę udając się na emigrację do Londynu, gdzie do końca życia pracuje z harcerzami. Umiera 14 stycznia 1984 roku i zostaje pochowany w Londynie.

Dopiero w 2006 roku można było sprowadzić prochy jego i jego żony do Polski i złożyć je na Powązkach. Został odznaczony: Krzyżem Wirtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

„Jego życiorysem i zasługami można obdzielić kilka postaci. Jednakże poza garstką harcerzy, kilkoma historykami nikt go nie zna, nie ma szkoły jego imienia, nie ma ulicy, bodaj skromnej tablicy. Dzisiaj podobnie jak w PRL, skazany jest na zapomnienie.”

(dr Jarosław Szarek Prezes IPN, „Paczka od kominternu”, „Nasz Dziennik”, 12. 11. 2012 r.)

Józef Kowalski

Prezes Klubu Gazety Polskiej im. Henryka Glassa „Chudego Wilka” w Dąbrowie Górniczej